

ÉLŐ KÖVEK –

a Váci Egyházmegye jubileumi felkészülése

„mint élő kövek épüljetelek lelki házzá” (1Pét 2,5)

(Korábban: IMA-KATEKÉZIS)

III. év: KIFELE FORDULÁS, EVANGELIZÁCIÓ, MISSZIÓ

A HARMADIK ÉV TÉMÁINAK RÉSZLETES FELDOLGOZÁSA

1/A Egyház és misszió – fogalomtisztázás - Dr. Gájer László

**1/B Miért van az Egyház? – Egyházképek a misszió fényében -
Paszternák Tamás**

**2. Befogadó Egyház – a keresztényközösség mint evangelizáló egyház - Dr.
Fejérdy Áron**

3. Kilépő Egyház, szolgáló Egyház - Kunszabó Zoltán

4. Szinodalitás és evangelizáció - Pál József temesvári püspök

**5. Marton Zsolt püspök összefoglalója a három évről: személyes megtérés-
közösség-misszió.**

5. MARTON ZSOLT: HIVATÁSUNK ÉS KÜLDETÉSÜNK

HÁRMAS EGYSÉGE

(megtérés - közösség - misszió)

Kedves Testvéreim a Váci Egyházmegyében!

Akik szeretnek kirándulni, hegyet mászni - mint én magam is -, és följutnak egy hegycsúcsra, óriási élményként élik meg. Az az érzés tölti el ilyenkor az embert, hogy célba ért. Gyönyörködünk a tájban, örömmel nyugtázzuk, hogy itt vagyunk, és visszatekintünk a megtett útra.

Mi, mindnyájan egy nagy lelki kirándulásra, mondhatni **szent kalandra** vállalkoztunk, három évvel ezelőtt. Egyházmegyénk, a Váci Egyházmegye fennállásának **ezeréves évfordulójának** alkalmából arra kértük az Urat, hogy ne csak művészeti értékeinket, épített örökségünket szemléljük, ne pusztán kulturálisan tekintsünk vissza a múltunkra, hanem lelki életünk, személyes és közösségi hitünk megújítását kérjük Istentől.

Ebből a célból indultunk egy **lelki zarándokútra**. Minden zarándoklatnak az a célja, hogy elhagyva az otthonunkat, útközben imádkozva, egymásra figyelve, esetleg próbatételeket is átélve, megérkezzünk a szent helyre, ahol sajátos módon találkozunk a Szenttel. Majd visszatérve, már más emberek, megújult, megtért, a közösséget építeni kész, küldetéssel felruházott személyek legyünk.

Három évvel ezelőtt tudatos elhatározást tettünk: elhagyjuk lelki komfortzónánkat, a plébániai küldöttek időről-időre a fizikai otthonukat is, azzal a céllal, hogy a Vácon megélt lelki megújulás tapasztalatait hazavigyék a plébániákra, kisközösségekbe, családokba. Ez egyszerre **hivatást és küldetést** is jelentett. Hívott bennünket Isten, az Egyház, egyházmegyénk (a püspök által), a megújulásra, és visszaküld otthonainkba és a világba.

Hároméves lelki utazásunkhoz a vezérfonalat Ferenc pápa iránymutatása adta: **részvétel, közösség, küldetés**. Eközben – a jubileumi szentév kapcsán -, a remény zarándokaivá is váltunk. Úton levésünk, és ez a hároméves periódus nemcsak az egyházmegyénket lelkileg megújító vágyunkat fejezte ki, de szimbolizálta egész keresztény életünket, személyes és közösségi létünket Krisztusban.

Az úton járásban segítettek bennünket azok a katekézisek és tanúságtételek, amelyeket pap-, diakónus és világi testvéreinktől hallottunk. Továbbá Pál József és Fábry Kornél püspök atyák tanításaiban is részesültük. Ezúton, erről a helyről is szeretnék kiemelten köszönetet mondani mindegyiküknek.

1. MEGTÉRÉS – meghívásunk, hivatásunk (Őhozzá menni, személyesen)

Minden keresztény élet az Istentől jövő meghívással kezdődik, és az erre való személyes „igen” kimondásával folytatódik. Ezért választottuk első évünk témájának a **megtérést**, amely az első feltétele az Istenhez való tudatos és folyamatos kapcsolódásunknak, a közösségi életben való személyes részvételünknek.

A megtérés azt jelenti, hogy az Úrral való mély, bensőséges találkozásunk hatására (amely törtéhet egy szép szentmisén, zárandoklaton, ifjúsági táborban, a templom csöndjében, egy hiteles kereszténnyel való találkozásban, vagy a természet szépségében stb.), döntést hozunk arról, hogy mostantól fogva, Isten igazsága, szeretete és akarata szerint élünk. Ezt az elhatározásunkat mindennap megújítjuk. Naponta, újból és újból megtérünk Őhozzá úgy, hogy egész lényünket, személyiségünket, annak minden területét, fokozatosan átadjuk Istennek.

Ennek a döntésünknek a megvalósítása saját erőnkől nem sikerül. Ezért kérjük az Úr segítségét az imában. Ehhez azonban meg kell tanulnunk imádkozni. Az **imádság** nem házi feladat, hanem meghitt találkozás Istennel, elsősorban személyesen, majd a közösségben. Meg kell tanulnunk saját szavainkkal imádkoznunk. Vannak szép kötött imáink, ezeket is próbáljuk meg lélekkel mondani! Az imádság lényegi tulajdonsága az őszinteség. Jézus azt mondta, hogy szüntelenül imádkozzunk, és ne fáradjunk bele! Ezért az imádság egy másik fontos tulajdonsága a hűség. Mindig, minden helyzetben igyekezzünk imádkozni! Imaéletünk ne legyen érzelmeink vagy a körülmények függvénye!

A megtéréshez, és az ezt követő úton levéshez, szükségünk van arra, hogy megismerjük Istent. Az **igazi istenismerethez** – amely, természetesen a mennyországban lesz tökéletes -, szükségünk van egyházunk tanításának megismerésére és elfogadására a **Szentírásnak** és az egyház **Szent Hagyományának** tanulmányozásán keresztül. Ezért fontos a **Katolikus Egyház Katekizmusának** és az egyház által kiadott különböző szentírásmagyarázatoknak a mélyebb megismerése.

Ahhoz azonban, hogy valódi hívővé váljunk, és megtapasztaljuk a Szentháromság Egy Isten szeretetét, nem elég törekedni az istenismeretre, hitünk igazságainak a megismerésére, hanem azt életté kell váltanunk. A **jelen pillanatban kell megélnünk a hitünket**, mert az egyetlen idő, amivel rendelkezünk: a jelen. Ne a múltban révedjünk el, és ne a bizonytalan jövőt sóhajtozzuk, hanem a jelen pillanatban váltsuk tettekre Isten szeretetét!

2. KÖZÖSSÉG – építkezés (együtt Ővele és egymással)

Isten nem csak személyesen akarta és akarja megszólítani az embert, hanem közösségbe akar fogni bennünket Önmagával és egymással. Ezt úgy kezdte, hogy egy népet, az ószövetségi zsidóságot, lassan, türelmesen közösséggé formálta. Majd, erre építve az egész emberiséget hívta meg az új és örök szövetség közösségébe, az Egyházba, amelyet Fiának, Krisztusnak a tanítványi körére, a tizenkét apostolra alapozva hozott létre, a Szentlélek által, az első pünkösd alkalmával. Mi, mindnyájan ennek a közösségnek a tagjaiként vagyunk keresztyének.

A hitünket közösségben tudjuk megélni igazán. A krisztusi közösség nem csoport, társulat, alakulat csupán, hanem olyan hívő emberek összessége, akiket Isten igazsága, jósága, szépsége köt össze az egymás felé irányuló, **kölcsönös szeretetben és egységben**.

A közösségben való együtt haladásunk alapvető feltétele: **az egység építése**. Egyházmegyénk jelmondata is ehhez kötődik: **EGYÜTT ÉPÍTJÜK!** Az a célunk, hogy Isten országát együtt építsük a Váci Egyházmegyében: együtt Istennel és egymással.

Mit jelent a krisztusi egység?

„Legyenek mindnyájan egy. Amint Te, Atyám bennem vagy és én tebenned, úgy legyenek egyek ők is mibennünk.” (Jn 17,21)

Ez az igever Jézusnak az utolsó vacsorán az apostolok számára elmondott beszédének a legfontosabb része. A búcsúbeszéd Jézus lelki-szellemi végrendelete. Itt nem a tanítványokhoz szól, hanem a Mennyei Atyához imádkozik a mindenkor Krisztus-hívők egységéért. Ez Jézusnak az un. főpapi imája, amely az ő legfőbb vágyát fejezi ki: *„Legyenek mindnyájan egy”*.

Mi szükséges az egység építéséhez?

Őszinte vágy és szilárd akarat: vágyani és akarni az egységet. Továbbá **az imádság**. Nem véletlen, hogy Jézus imában kéri az Atyától az egységet, mert az egység kegyelem. Az egység nem parancsra jön létre, hanem Isten ajándékozta nekünk. **Nyitottság** is szükséges a párbeszédre, és késznek lenni **meghalni önmagunknak**. **Az egység: együtt gondolkodni, együtt érezni, egyet beszélni, együtt tenni és együtt lenni.** Az egység több, mint a részek matematikai összessége. Isten megsokszorozza mindazt a jót, amit együtt teszünk. Ez azonban kizárólag úgy működik, ha meghalunk önző vágyainknak, ragaszkodásainknak, gondolatainknak, és engedjük, hogy másnak is igaza legyen. Így a Szentlélek mások által tud szólni, és mint puzzle darabokból rakja össze az Ő egyetlen igazságát. Ehhez azonban késznek kell lennünk elveszíteni azt, ami a miénk. Sokszor keresztre kell feszülnünk Krisztussal vagy át kell ölelnünk az Ő keresztjét: **csak a halálból van föltámadás**. Az egységet

állandóan **építeni kell, fenn kell tartani a párbeszédet**. Kitartásra van szükség, a Szentlélek a háttérben „dolgozik”. Nem szabad elcsüggednünk, hinnünk kell, hogy a Lélek imádkozik bennünk (vö. Róm 8,26).

Hogyan kell építenünk az egységet?

Meg kell tanulnunk krisztusi módon szeretnünk:

„Az az én parancsom, hogy szeressétek egymást, ahogy én szerettelek titeket. Nagyobb szeretete senkinek sincs annál, mintha valaki életét adja barátaiért.” (Jn 15,12-13)

A krisztusi szeretet elsősorban nem pozitív érzelem, hanem akarat: az evangéliumi jót teszem a másikkal, Jézust adom a másiknak, tolakodás nélkül. Nem kell tökéletesnek lennünk a szeretetben, de törekednünk kell egyre krisztusibb módon szeretni. Ha így próbáljuk szeretni egymást és embertársainkat, akkor megszületik közöttünk az Egy. **A köztünk élő Jézus teremti meg és tartja fenn az egységet.**

Tudatában kell lennünk annak, hogy tökéletes közösség itt a földön nincsen, **de jó közösség van**. Ennek a jó közösségnek a megteremtésében világosan kell látnunk, nekünk mi a feladatunk. Ehhez szükséges, hogy mindenki sajátjának érezze a közösséget. Ennek alapfeltétele a **bizalom**, továbbá, hogy mindenkinek legyen valamilyen (bármilyen kicsi) feladata. Az igazi közösségben **szabadnak érezzük magunkat**. Jó tudnunk, hogy – mivel nem vagyunk tökéletesek –, szabad hibázni. Természetesen egy közösségben, mint egy jó családban is **meg kell tanulni kérni és megköszönni**. (Ferenc pápa mondta ki ezzel kapcsolatban a három kulcsszót, amelyekről sokszor beszélt: kérem, köszönöm, bocsánat.)

A közösség vezetőjének (elsősorban a lelkipásztoroknak, de a kisebb közösségek vezetőinek) is lényeges ismerni a szubszidiaritás elvét: azaz, mindennel a maga szintjén törődni. Valamint azt is, hogy első lépésként nem elvárni kell (főként az új tagok irányában), hanem próbálni mindenkit evangéliumi módon szeretni.

A jó közösség jellemzője a befogadás. Mindig vannak új érkezők, mert ahogy XVI. Benedek pápa mondta – még Joseph Ratzinger érsekként - a *Mustármag reménye* című írásában, hogy minden ember szívében ott rejtőzik a vágy Isten és a közösség után. **Az egyház hivatása, hogy mindenkinek megmutassa az igaz Istent, és az arra áhítókat befogadja a krisztusi közösségbe.** Ezért szorgalmazza egyházunk a **katekumenális szemléletet**. Ez azt jelenti, hogy mi magunk is, mint a befogadó közösség tagjai, azt képviselve, tanítvánnyá és tanúságtevővé válva, álljunk a lelkipásztor mellé – amilyen módon tehetjük –, a katekumen hittan, a szentségekre való felkészítés (pl. a keresztelési felkészítő, a jegyesoktatás stb.) alkalmával.

3. KÜLDETÉS, misszió – (Őt vinni a világba)

Krisztustól kapott feladatunk nemcsak a befogadás, de a misszió is. Küldetésünk van a világ felé. **Jézus küldetési, un. missziós parancsot adott** az apostoloknak: *„Menjetez tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket! Kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevére, és tanítsátok meg őket mindannak a megtartására, amit parancsoltam nektek. S én veletek vagyok mindennap, a világ végéig.”* (Mt 28,19-20) **Ez a megbízatás nemcsak az apostolokra és az ő utódaikra vonatkozik, hanem azóta minden tanítványra**, kinek-kinek az életállapota és szolgálata szerint. Tehát az egyház feladattal ellátott társaság.

A **misszió klasszikus értelmezése** a távoli, nem keresztény emberek, és népek hitre térítése. Ez abból a fölfogásból indul ki, hogy Európa keresztény, ezért ennek a kontinensnek már csak az evangelizációra, az evangélium folyamatos hirdetésére van szükség. Ez az elképzelés mára meghaladottá vált. A jelenlegi Európa – és benne Magyarország -, leginkább csak kulturális értelemben nevezhető kereszténynek. Itt is szükség van misszióra, amit a huszadik és huszonegyedik század pápái hangsúlyoznak. Nem a misszió szót használják, hanem **az újra evangelizálás** kifejezést. **Szent VI. Pál pápa** a II. Vatikáni Zsinat után tíz évvel, 1975-ben az *Evangelii nuntiandi* (Az evangéliumot hirdetni) kezdetű apostoli buzdításában azt írja, hogy szükség van a megújuló igehirdetésre, az evangélium újból és újból való meghirdetésére. Azt hangsúlyozza a pápa, hogy az **egyháznak nemcsak tanítania kell, de tanúságot kell tennie Istenről**. A világ csak akkor fogadja el a tanítást, ha a tanúságtétel hitelesíti azt, és erre a tanúságtevő újra evangelizálásra minden Krisztus-hívőt meghív. **A misszió és az evangelizáció keresztségünkől fakadó feladata minden kereszténynek.**

Az újra evangelizálást és a missziót egy olyan világban kell megvalósítanunk, ahol az értékválasztás válságával és zavarával találkozunk. Ilyen korábban a kereszténység és a pogány világ találkozásánál is volt. Szent Ágoston úgy fogalmazta meg, hogy Isten városa (civitas Dei) és a gonosz városa (civitas diaboli) együtt vannak jelen a világban. Ezért szükséges világosan megfogalmazni a hitünket, és ezt nem erőszakkal, de örömteli büszkeséggel terjeszteni, cselekedeteinkkel, és ha kell, szavainkkal is. Mindenekelőtt azonban tanúságtevő életünkkel.

Az evangelizációhoz elengedhetetlenül szükséges, hogy a helyi egyház, amelyben otthon érezzük magunkat - és amelyben nem pusztán „fogyasztóként”, hanem szolgálóként vagyunk jelen -, olyan befogadó közösséggé váljon, amely hitelesen tesz tanúságot az evangéliumról. Így egyházközsegeink missziós plébániákká válnak.

A misszióhoz és az újra evangelizáláshoz is nélkülözhetetlen, hogy mindezt egymással egységben tegyük, mert – ahogy VI. Pál pápa írja -, az evangelizáció legnagyobb akadály az egység hiánya.

A missziós munkához a Lélek által **ihletett bátorság is kell**. Nemcsak hitünk megvédése miatt, hanem hogy merjünk barátkozni olyanokkal, **akik a periférián élnek**. Krisztust ugyanolyan szeretettel vigyük közéjük, mint mindenhová! Az őszinte szívvel végzett misszióinkban meg fogjuk tapasztalni annak az örömét, hogy ezalatt mi magunk is formálódunk.

Kedves Testvérek! Három éves lelki utunk csúcspontjára érkeztünk. Amikor erről a csúcsról visszaindulunk oda, ahol élünk és szolgálunk, fontos tudatosítani magunkban, hogy valójában nem valaminek a végére értünk, hanem **egy új valóságnak a kezdetére**. Hasonló helyzetben vagyunk, mint az a három apostol (Péter, János és Jakab), akiket Jézus föl vitt magával a Tábor-hegyére. Más emberekként jöttek le onnan. Mi sem térhetünk vissza az életbe, közösségünkbe, plébániánkra, családjunkba ugyanúgy, mint ahogy előtte voltunk.

Világosan láttuk, hogy meg kell térnünk újból és újból, naponta. Szükségünk van olyan közösségre, amelyet mi magunk együtt, egységben építünk, így kapcsolódva be nagy lelki családjunk, a Váci Egyházmegye életébe. Plébániáinknak pedig befogadó és missziós közösségekké kell válniuk, amelynek szolgáló, evangelizáló, misszionáló tagjai akarunk lenni.

Ezeknek a szellemében mondok hálás köszönetet Nektek, Kedves Küldöttek, amiért hűségesen végig jártátok az „Élő kövek” ima-katekézis útját. Köszönöm Kedves Szervező Munkatársaimnak is a szolgálatukat!

Kedves Testvéreim a Váci Egyházmegyében! Végezetül Péter apostol szavait teszem a szívetekre: *„Mint élő kövek, épüljetelek lelki házzá, szent papsággá, hogy Istennek tetsző lelki áldozatokat ajánljatok fel Jézus Krisztus által.”* (1Pét 2,5)

A szentmise záró üzenetével küldelek beneteket missziós utatokra: **„Menjetelek, küldetésetek van!”** - **„Menjetelek az Úr evangéliumának hirdetésére!”** - **„Menjetelek békével, életetekkel dicsőítve az Urat!”**

A FELDOLGOZÁST SEGÍTŐ KÉRDÉSEK:

1. Mikor sikerült jól élned a jelen pillanatot, amikor el tudtad fogadni benne Isten akaratát?
2. Van-e olyan tapasztalatod, amikor nyitott tudtál lenni a párbeszédre olyan valakivel, akivel elsősorban nem mindenben értettél egyet és közösen meg tudtatok valamit beszélni/megvalósítani?
3. Mennyire tud nyitott és befogadó lenni a mi (plébániai) közösségünk egy új érkező/érdeklődő előtt? Van-e bármilyen missziós tapasztalatunk?